

Opiniestuk

Gemeentelijk kiesrecht voor niet-Belgen dringend nodig.

Tijdens de gemeenteraadsverkiezingen van oktober 2000 konden vreemdelingen uit andere EU-lidstaten voor het eerst mee stemmen en zich kandidaat stellen. Dat was zo afgesproken in het Verdrag van Maastricht. Niet-Belgen met een nationaliteit van buiten de Europese Unie, zo'n 3% van de volwassen bevolking, moesten aan de kant blijven staan. In het Brussels Hoofdstedelijk Gewest ging het om een flinke 13% van de volwassen bevolking. Sinds 1 januari 2001 laat de Grondwet toe dat ook de niet-EU vreemdelingen van het kiesrecht zouden kunnen genieten. De zogenaamde 'derdelanders' zouden dan voor het eerst in 2006 aan de lokale verkiezingen kunnen deelnemen. Om dit te bereiken is dus niet langer een tweederde meerderheid in het federale parlement nodig. Een absolute meerderheid volstaat.

De argumenten voor verlening van het gemeentelijk kiesrecht aan niet-EU vreemdelingen, die aan een minimale vereiste qua verblijfsduur voldoen, zijn onderhand genoegzaam bekend. Vanuit democratisch oogpunt is het wenselijk dat al wie duurzaam in een bepaalde gemeente woont en daar belastingen betaalt, via verkiezingen mee het lokale beleid kan bepalen. Het is aangeraden dat de officiële woonplaats van een persoon primeert boven de nationaliteit om kiesgerechtigdheid op gemeentelijk niveau te bepalen. Als een inwoner van Charleroi naar pakweg Antwerpen verhuist, zal die persoon daar het kiesrecht genieten vanaf hij of zij daar enkele maanden gedomicileerd is. Het zou logisch zijn dat dit zowel voor alle niet-Belgen als voor Belgen geldt.

Het valt moeilijk te rechtvaardigen dat bijvoorbeeld een Noor, zelfs als die hier al lang woont, niet aan de gemeenteraadsverkiezingen in België zou mogen deelnemen, terwijl een Fin dat wel kan. Pas verhuisde Nederlanders zonder Belgische nationaliteit (en zonder de intentie die ooit te verwerven) kennen vandaag het gemeentelijk kiesrecht. Een Marokkaan of Zwitser die hier al tien jaar ingezetene is en de Belgische nationaliteit niet kan of niet wil opnemen, moet nu aan de kant blijven staan. De recente versoepeling van de nationaliteitswetgeving biedt hier geen geschikte oplossing voor. Net als dat het geval voor EU-burgers is, moet het voor niet-EU burgers mogelijk zijn lokaal politiek te participeren zonder daarom de nationaliteit van het gastland aan te nemen en zonder aan strengere criteria van integratie te moeten voldoen dan EU-burgers. Alle inwoners die hier duurzaam gevestigd zijn moeten een reële kans geboden worden zich in hun lokale gemeenschap te integreren. Het kiesrecht vormt daartoe een belangrijk instrument.

Gezien een absolute meerderheid in het parlement nu volstaat om vreemdelingen van buiten de EU het kiesrecht toe te kennen, zal het stemrecht voor migranten er meer dan waarschijnlijk hoe dan ook komen. Alle politieke partijen hebben er dus belang bij die toekenning nu kordaat te ondersteunen als zij later dit bijkomend electoraat zullen willen aanspreken, zoals hun voorgangers dat hebben gedaan bij de uitbreiding van het stemrecht naar vrouwen. Voor elke politieke partij is er, zonder onderscheid, een electoraal potentieel. Wie zich blijft verzetten, krijgt daar vroeg of laat de rekening voor

gepresenteerd.

De Scandinavische landen en Nederland hebben al meer dan anderhalf decennium ervaring met gemeentelijk stemrecht voor migranten. Kiesrecht voor migranten hoeft niemand schrik aan te jagen. Zo meenden in 1985 alle Nederlandse partijen, christendemocraten en liberalen inclusief - en bij de eigenlijke toekenning zelfs voorop -, dat stemrecht een krachtig middel tot integratie vormt. De toekenning van kiesrecht aan vreemdelingen leidde niet tot electorale aardverschuivingen - buitenlanders stemmen doorgaans net zoals staatsburgers dat doen - en gaf evenmin aanleiding tot de succesvolle opkomst van fundamentalistische moslimpartijen. Een dergelijk doemscenario is dan ook klinkklare onzin. Evenmin was migrantenkiesrecht een wondermiddel dat alle problemen uit de wereld geholpen heeft. Gemeentelijk stemrecht zorgde er wel voor dat alle migranten door de politici als daadwerkelijke burgers van de grote steden serieus genomen werden. Alle inwoners, ongeacht hun nationaliteit of origine, kwamen daardoor als medeburgers dichterbij elkaar en namen gezamenlijk hun verantwoordelijkheden op. Waar wachten wij dus nog op, om op onze beurt, een stap vooruit te zetten?

Ondertekenaars

Dirk Jacobs (KU Brussel), Mateo Alaluf (ULB), Bea Cantillon (UFSIA), Jean-Jacques Cassiman (KU Leuven), Rik Coolsaet (RUG), Paul De Grauwe (KU Leuven), Francis Delpérée (UCL), Kris Deschouwer (VUB), Mathias Dewatripont (ULB), Hugues Dumont (FUSL), Mark Eyskens (KU Leuven), Jean-Marc Ferry (ULB), Marie-Claire Foblets (KU Leuven), Guy Haarscher (ULB), Albert Martens (KU Leuven), Marco Martiniello (Ulg), Pierre Pestieau (Ulg), Koen Raes (RUG), Francois Rigaux (UCL), Gabriel Ringlet (UCL), Marc Swyngedouw (KU Leuven), Els Witte (VUB), Philippe Van Parijs (UCL).

(De Standaard, 26 oktober 2001)